

KÖKTÜRK, Erol, “**Kadastro Toplumsal Bir Olgudur, Değişir!..**”, *İstanbul Bülteni*, TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Yayın Organı, Mayıs 2009, s: 50-53.

Kadastro Toplumsal Bir Olgudur, Değişir!..

Erol KÖKTÜRK*

Bütüncül Yaklaşım Gereği

Ülkemiz kadastro sununun bütüncül yaklaşımla (holistik yaklaşım, sistem yaklaşımı) ele alınması, ülke koşullarının doğru analiz edilmesi, beklentilerin yeniden tanımlanması, önceliklerin nesnel olarak belirlenmesi, uluslararası gelişmelerin ülke koşullarıyla harmanlanması gerekmektedir.

Her zaman şu ya da bu biçimde nesnel arasındaki ilişkileri ve bağıntıları bulmaya yönelmiş olan bilim, bunların tek tek öğeler olarak değil de, bir bütünü oluşturan ve aralarında bir bağıntı ve bağımlılık bulunan bütünleyici parçalar olarak ele alınmaları ve çözümlenmeleri doğrultusunda gelişerek bugünkü anlamına ve kapsamına kavuşmuştur. Bu nedenle Aristoteles (İ.Ö. 394-322), “*Bütün, parçaların toplamından daha fazladır,*” derken, bütünü, bir diğer deyişle sistemin, etkinlik yönünden ağırlığını ortaya koymaktadır. Sistem, öğelerin basit bir toplamı değil, birleşimidir. Yani öğelerin, yalnızca yan yana bulunmaları değil, hem birbirleriyle, hem sistemle, hem de sistemin fiziksel çevresiyle ilişkileri ve etkileşimleri içinde var olmaları sonucu bir bütünlük ve örgütlülük oluşturmalarıdır.

Bir sorunun çözümlenmesinde ilk ve en önemli aşama, hedefin açık-seçik belirlenmesidir. Bu belirlemede, birlikte devinen parçaların kesişmesiyle oluşan kümenin bütünü olan sistem, bu küme içinde var olan öğelerin birbirleriyle bağlantıları ve ilişkileri sonucu var olabilir. Böylesi bir ilinti de, doğal olarak, sistemi oluşturan öğelerden birinde ortaya çıkacak değişimin diğerlerini de etkilemesini ve değiştirmesini, buradan da sistemin değişimini doğuracaktır. Daha doğrusu doğurmalıdır. Bu durumda, bir sistem olarak ele alınacak bir işlevde ya da süreçte en önemli sorun, sistemin iç dengesini bozan öğelerin araştırılması ve var olan eksiklerin, yanlışların giderilerek sistemin bütünlüğünün sağlanmasıdır.

Bu bütünlüğün sağlanmasında bilgi sistemi, sistemin işleyişi için temel oluşu ve saptanan verileri kullanılabilir bilgiler durumuna dönüştürüşü nedeniyle önem kazanır. Bilgi sistemleri, sistem kuramının önemli adlarından R. L. Ackoff’a göre, “*yönetim işlevinin yerine getirilmesi için gerekli bilgi desteğini sağlayan sistemler*”dir. Örgütsel sistemler içinde bilgi sisteminin etkinliğinin artması ve bilgi sistemini geliştirme tekniklerini içeren bilişim dalının güçlenmesi, bütünleşik bilgi sistemlerinin oluşturulmasını sağlamaktadır.

Kadastro Sistemi Üzerine

Günümüzde “mekansal veriler” ve “kadastro” olgusu da bütüncül yaklaşımların yoğun olarak uygulandığı bir alandır. Toprağa ilişkin tüm yatırımlarda başarı için önkoşulun doğru bilgilere dayanma gereği oluşu, kadastro nun önemini sürekli artırmaktadır. Günümüzde yukarıda sözü edilen yaklaşımla gözlenip irdelendiğinde, kadastro nun, devingen yapısını oluşturan öğelerin niteliklerinin ve bir bütün olarak ilintili olduğu diğer sistemlerin ve süreçlerin etkisiyle, her zaman, gelişen koşullara uygun düşecek bir yapıda tutulması gereği ortaya çıkar.

Kadastronun toplumsal yaşamdaki sorumluluklarını yerine getirebilmesinde sahip olması gereken bütünlük, içerik ve yapı önemlidir. Kadastronun en uygun içeriğe ve buna bağlı olarak biçime kavuşturulmasının zorunluluğu ve sistem olarak özellikleri, Erdal NEBOL'un yaklaşımından da yararlanarak ele alındığında, yeni tasarımın temel erekleri şunlar olabilir: (1) Taşınmazlara ilişkin verilerin saptanmasında ve bunların çeşitli amaçlarla kullanılabilir bilgilere dönüştürülmesinde şimdiden duyulan gereksinmelere en yüksek düzeyde yanıt verilmesi; (2) Kararların sonuçları genellikle kalıcı ve alınmış olan bir kararın değiştirilmesi güç olduğundan, kadastro konusunda her yeni tasarım ve düzenleme aşamasında, alınmış olan kararların ileride değiştirilmesine ya da doğan aksaklıkları giderici kararların alınmasına ilişkin gereksinmelerin en aza indirilmesi; (3) Kadastro sisteminin zaman içinde değişebilen gereksinmelerine zamanın hemen her noktasında yanıt verilmesi, bu nedenle sistemin yürütülmesinden sorumlu örgütün yapısının da bu yaklaşımla düzenlenmesi.

Nesnel olarak bakıldığında, bir "**kadastro sistemi**"nin şu özellikleri taşıması gerekir: (1) Kadastro, **açık** bir sistem olmalıdır. Fiziksel çevresiyle karşılıklı ilişkileri ve etkileşimleri vardır. (2) Kadastro sistemi, **devingen** bir sistem olmalıdır. Devingenlik kavramı, zaman içinde bir değişimi içerir. Değişim, sistemin belirli bir durumdan diğer bir duruma geçiş (dönüşüm) süreci olarak tanımlanabilir. Sistemin bir "durum"u ise, zamanın belli bir anında sistemin öğelerinin, aralarında belirli ilişkilerle birlikte, belirli değerlerde olmasıdır. Değişim, eşdeyişle bir durumdan diğer bir duruma geçme süreci, sistemin öğelerinin, değerlerinin ve/veya bu öğeler arasındaki ilişkilerin başkalaşması ile olanaklıdır. Devingenlik, sistemdeki bu başkalaşmanın sürekli olmasıdır. Kadastro sistemini oluşturan öğeler de toplumsal değişimlere bağımlılıkları nedeniyle sürekli değişime uğradıklarından, bu değişimlerin kadastro açısından gözlenmesi, izlenmesi ve öğeler arasında gelişen koşullara uygun yeni ilişkilerin kurulması kaçınılmazdır. (3) Buna bağlı olarak, kadastro sistemi **kararlı** bir sistem olmalıdır. Sistemin bir durumdan diğer bir duruma geçmesi, kesin tanımlarla, işlemlerle ve kurallarla belirlenebilir. Kadastro sisteminin hangi koşullarda hangi yapıda olacağı kestirilebilir. (4) Kadastro sistemleri toplumların gelişimi tarafından koşullandıklarından, sistemin von Bertalanffy'nin tanımladığı "**tekdüze durum**" gibi değişmez bir duruma ulaşması olanaksızdır. Bu, kadastro sisteminin başlangıcından günümüze kadarki gelişimi tarafından da açıkça ortaya konmaktadır. (5) Kadastro sistemi, saptanması gereken nesnelere çokluğu nedeniyle, büyük bir **ölçeksel yapıya** sahiptir ve pek sık değiştirilemez. Bu durum, değişimin söz konusu olduğu dönemlerde çok yönlü tasarımların yapılmasını zorunlu kılar. Bu çok yönlülüğe karşın tasarım, saptanan amaca uygun olarak, olabildiğince **yalın** olmalıdır.

Günümüzde tüm ülkelerde, gelişimin hangi aşamasında olursa olsun, kadastro sisteminin bu özellikleri gözetilerek yeniden çözümlenmesi ve tasarlanması, onun gerçek işlevine kavuşması bakımından gerekli olmaktadır. Ancak böylesi bir yaklaşımla, gelişimi boyunca geçirdiği değişimlerin ve bunlara uygun olarak kazandığı anlamların net olarak ortaya çıkarılması, bugün kadastronun ulaştığı anlamdan geleceğe uzanılması, diğer deyişle "**kadastronun içinde nesnel olan yönün**" belirlenmesi olanaklı olur.

Kadastronun Devingenliği ve Tarihsellik

Kadastro, günümüzdeki anlamı bakımından, 2 yüzyıla yaklaşan tarihsel gelişim süreci içinde çok sayıda değişiklik ve yapısal dönüşüm geçirmek zorunda kalmıştır. Toplumsal gelişmelerin yarattığı bu değişimler ve dönüşümler, kadastronun gelişmesinin genel yönünü ve nesnel hedefini de belirlemiştir.

Tarihsel gelişim gözlemlendiğinde, Haldun ÖZEN'in nitelemesiyle, kadastronun toplumsal gelişmeye bağımlı bir içerik kazandığı, toplumun gereksinmelerini karşılamak için uygulandığı, toplumun yapısı ve gereksinimleri değiştikçe kadastronun kapsamının ve içeriğinin de değiştiği, bu içeriğe bağlı olarak kadastronun hedeflerinin ve temel ilkelerinin de değişime uğradığı gözlenmektedir. Çünkü **kadastronun devingenliği, toplumsal yapıya bağımlıdır**. Toplumların gelişimi ve toplumsal değişimin temelinde ise, üretim ve iyelik (mülkiyet) ilişkilerinin (altyapı) değişimi bulunur.

Kadastronun devingenliği, kadastronun nesnesinin değişimi demek değildir. Kadastronun nesnesi, ortaya çıktığından bugüne değin değişmeyen ve bundan sonra da aynı kalacak olan “**taşınmazlar**”dır. Taşınmazlardan en önemlisi olan toprak ile insanlar arasındaki ilişkinin düzenleniş biçimi, toplumsal değişmelerin en zor ve karmaşık yanlarından birini oluşturur. Toplumların gelişmelerinde temel hedef, doğayı, toprağı ve tüm vreyi en insancıl amaçlar için düzenlemek ve kullanmaktır. Bu amaç, toprağın doğal kaynakların kullanımında ve planlanmasında, insanlarla bu nesnelere arasındaki etkileşime veri hazırlayacak ve bu etkileşimin biçimlerini belirleyecek olan kadastronun önemini ortaya koymaktadır.

İsa’dan önceki yıllarda da (Mısır ve Mezopotamya uygarlıkları, Roma İmparatorluğu) kadastrya benzer kayıtların ve belgelerin varlığı bilinmektedir.

Platon şöyle yazıyor: “*Bizim ilk yasağımız, kendi arazisini komşusununkinden ayıran sınır taşına kimsenin dokunmamasıdır. Çünkü bu taş, yerinden oynamamalıdır... Hareketsiz kalmalıdır... Kim ki kk taşın yerini değiştirmeye kalkar, dostluğu düşmanlıktan ayırır... Onu yeniden yerine koymaya söz verilmiştir.*”

Herodot, İ.Ö. 460’da şöyle diyordu: “*Kral Sesortis, arazinin Mısırlılar arasında öyle bölünmesini istemişti ki, herkese aynı büyüklükte bir dikdörtgen verilsin, bundan gelirini sağlasın, ödemesi gereken vergiden de yükümlü olsun... Fakat nehir (Nil) kimin arazisinden bir parça alıp götürürse, ona gelmek ve olayı bildirmek zorundaydı. Bunun zerine kral ölçüyü yapacak olanı gönderiyordu. lc arazinin ne kadar kldğn belirliyor, malik de böylece arazisinin kalan parçası üzerinden vergisini diyordu.*” Herodot, geometrinin buradan köklenmiş olduğunu düşünüyordu...

İ.S. 1. yüzyılda yaşayan Arazi lcs (Agrimensor) Balbus şnları yazmıştı: “*Düşman bir ülkeyi işgal eder etmez, kralımızın operasyonları hemen sistemli ölüyü yapmayı gerektiriyordu. Parsellerin aplane edilmesi gerekiyordu. Bunun yanı sıra nehirlerin genişliklerinin ve ele geçirilmesi gereken dağların yüksekliklerinin arazi lme sanatının yöntemlerine göre belirlenmesi de gerekiyordu.*”

Bu ve başka açıklamalar arazide adil vergileme amaçlı lmlenme çalışmalarının çok eskilere dayandığını gösterse de, bugünkü anlamdaki kadastrolar 19. yüzyılın başlarında, Batı Avrupa lkelerinde uygulanmaya başlanmıştır. 1789 Fransız Devrimi sonrası 1808’de I. Napolyon, “*her toprak parçasının llmesini ve haritalanmasını,*” istemiştir. Böylece “*daha doğru ve adil bir vergilendirme amaının gerçekleşmesi için kadastronun ölüyü yoluyla derlenmesinin kesinlikle gerekli olduğu,*” saptanarak, bugünkü anlamda kadastryo uygulaması da başlanmıştır. Bu ilk kadastryoda ve diğer ülkelerin bundan sonra gelen ilk kadastrolarında temel amaç, vergilerin kaydedilmesi değil, taşınmaz vergilerinin toplanması için bir temel oluşturmaktır. O dönemin tek boyutlu kadastroları, bu nedenle, “**vergi kadastryosu (mali kadastryo)**” olarak nitelenmişlerdir.

Sanayi devrimi ile birlikte ortaya çıkan kentleşme süreci, odak noktasının kırsal alandan kentlere kaymasının da başlangıcını oluşturmaktadır. Ticari ilişkilerin gelişmesiyle, toplumda hemen tüm değerlerin mallaştırılması (metalaşma) sürecinin başladığı bu dönemde, toprak dolaşımı ile kentsel ve tarımsal topraklar karşılık gösterilerek para dolaşımı önem kazanmıştır. Yani bu gelişmeler sonucu taşınmazlara bir ekonomik değişim değerini verince, konusu taşınmazlar olan kadastryo yeni ilişkileri düzenleme işlevini de üstlenmiştir. Bu nedenle de bu dönemdeki kadastryodan “**ekonomik kadastryo**” olarak söz edilmektedir.

Özellikle 20. yüzyılın başında, yeni dönemde, “*insanlararası ilişkileri düzenleyen normlar*” olan tüzel kurallarda, yeni toplumun artık değişen gereksinmelerini karşılayacak değişmeler olunca, önem kazanan toprağın, iyelik hakkı yönünden değerlendirilmesini, sınırlarının belirlenerek bunların llmesini, plana bağlanmasını ve alınan sonuçların kütüklere yazılmasını amaçlayan “**mülkiyet (= sınır= hukuk) kadastryosu**” dönemi başlanmıştır. Bu dönemin başlamasıyla, özellikle özel mülkiyetin söz konusu olduğu ülkelerde, kadastronun mülkiyet (iyelik) hakkının gvencelenmesi işlevini üstlenmesi, yani geçirdiği içerik değişimi, kadastronun teknolojisine, yani biçimine de doğrudan yansımıştır. Bu dönemde vergilemeye yönelik **grafik kadastryodan sayısal kadastryoya** geçilmiştir.

Özel iyeliğin söz konusu olduğu ülkelerde, iyeliği güvenceleme temel işlevini üstlenen ve bu arada diğer öğelerinin işlevlerini de yerine getiren kadastronun niteliğinde, “taşınmaz iyeliğinin toplum yararına aykırı olarak kullanılmayacağı,” ilkesi yeni yorumlara yol açmıştır. Bu yorumlar, toplumların gelişimlerinde varılan bu aşamada, taşınmazların kullanımının iki yönünü oluşturan, özellikle hızlı kentleşme-kentsel gelişme ve tarımsal yapıyı yenileştirme olgularının etkisiyle daha önemli boyutlara ulaşmıştır. Böylece kadastradaki çağdaş gelişmeler, toplumun gereksinmelerindeki nicelik ve nitelik değişimleriyle uyumlu olarak, kadastraya yeni sosyo-ekonomik ve teknik yorumlar kazandırmış ve kadastro “**çok amaçlı kadastro**”ya dönüşmüştür.

Çağdaşlığın niteliğini, çok amaçlılığının işlevselliğini belirlediği **çağdaş çok amaçlı kadastro**, “yalnızca kişilerin değil kamunun taşınmazlarını da güvence ve denetim altına alan, kamu ve toplum yararına bir mülkiyet anlayışından kaynaklanan, ülkenin doğal kaynaklarının korunmasını ve uygun kullanımını amaçlayan, ülke-bölge ve kent ölçeğinde planlı kalkınmaya gerekli verileri kullanıma ve işlemeye hazır bulunduran, merkezi yönetimin ve yerel yönetimlerin gereksindikleri bilgileri kapsayan, teknolojik gelişmeleri jeodezi uygulamalarına uyarlayan, ayrıntılı mekansal bilgi sistemlerinin kurulmasına temel olan, verilerin güncel tutulmasını ve sürekli akımını sağlayan, devingen (dinamik) ve sistemli bir süreç,” olarak algılanmalıdır.

Sonuç olarak şunlar söylenebilir: “Kadastronun, geleceği pozitif anlamda biçimlendirmeye yardım eden bir araca nasıl dönüşebileceği?”, “eskiliğe karşı nasıl korunacağı?” ve “ona sürekli bir kullanım değeri verilebileceği?”, diğer bir deyişle “devingen anlamda nasıl etkilenebileceği?”, açıkça, içeriğinin (etki gücünün) ve etki alanının geliştirilmesiyle olanaklı olabilir. Bu ise, **kadastraya toplumsal gelişimin yansıması oranına** bağlıdır. Toplumsal değişimin sonuçlarının kadastryu etkilemesi, başka bir nitelemeyle kadastronun gelişen toplumsal işlevlerle olan bağlarını geliştirerek toplumun genel gelişim düzeyine uyumlu bir yapıya kavuşması, onun durağanlığını kırarak devingen bir yapıya bürünmesinin koşulu olmaktadır.

Kadastro günümüzde, taşınmazlara ilişkin tüm verilerin saptanması ve bunların veri tabanlarında işlenip depolanarak arazi bilgi sistemlerinin oluşturulmasına yönlendirilmesi işlevini üstlenen “**kadastro bilgi sistemi**”ne dönüşmek zorundadır. Kadastro, gelişiminin bugünkü aşamasında, toprağın ve doğal çevrenin korunması, kullanılması ve geliştirilmesi, böylece gelecek kuşaklara yaşanabilir ve düzenli bir çevrenin devredilmesi için gereken verileri sağlamak, işlemek, depolamak ve sunmak gibi önemli ve nesnel bir görev-sorumluluk üstlenmektedir. 21. yüzyılın bilgi toplumu hedefi ise, kadastronun bilgi sistemine dönüşmesini kaçınılmaz kılmaktadır.

Son yıllarda mekana ilişkin verilerin yönetilmesi konusu da önem kazanmıştır. Bu anlamda da devingen ve durağan yönetim biçimlerinden söz edilebilirse de, son yakın geçmişte bir kavram tüm kavramlara çatı oluşturmuşa benzetilmektedir: **Arazi Yönetimi (Land Management)**... Kavramın kapsamını, işlevlerini ortaya koymak, kadastryla ilintilerini kurmak günümüzde önem kazanmaktadır. Çünkü bu sistemin odağında taşınmazlar kadastrosu yer almaktadır.

Türkiye Kadastrusunda Değişim Zorunluluğu

Ülkemiz genel sisteminin bir alt sistemini oluşturan harita-kadastro sektörü, temelde “kadastro” ve “ülke ölçmeleri” görevlerine ayrılabilir. Yapay bir ayırım olan bu yaklaşıma karşın, kadastro haritalarını ve sicillerini yürütmekle yükümlü olan kadastro hizmeti ile ülke ölçmelerini amaçlayan hizmetler alt sistemin iki ögesi olarak, ancak bütünlükleri içinde ele alınmalıdır. Günümüzde uluslararası alanda, bu iki alt sistemin verilerinin, bütünlük olarak “**mekansal temel veriler**” olarak nitelendirildikleri görülmektedir.

Uluslararası yönelmeler ve yapılanlar açısından bakıldığında, ülkemiz kadastrasının uluslararası kuramsal ve uygulamadaki bilgi birikiminin çok gerisinde bir yapıyla uygulanmasında ısrar

edilmektedir. Bunun nedenleri olarak, önceki bölümdeki yaklaşımlar ve değerlendirmeler ışığında, şunlar söylenebilir:

- ❑ Kadastro sisteminin temel özelliklerinden birisi, “açık bir sistem” olmasıdır. Bunun doğal sonucu olan, “fiziksel çevresiyle en temel işlev alanlarında sağlam ilişkiler kurması” gereğinin ülkemiz kadastrosu tarafından yerine getirilemediği görülmektedir. Bu, Türkiye Kadastrusunun sistem özelliği kazanamamasına, “kapalı” bir yapıda kalmasına neden olmuştur.
- ❑ Ülkemizde kadastro devingen bir yapıya kavuşamamıştır. Toplumsal değişime koşul olarak ortaya çıkan gereksinimler ve bunlara bağlı olarak kadastronun bir sistem yapısına kavuşmasını sağlayacak yeni öğeler, yeni ilişkilerle bütünleşerek, var olan yapısıyla, koşullara uygun bir dönüşümün sürekliliğini olanaklı kılacak bir etkileşim kuramamışlardır. Ülkemiz kadastrusunda, çağdaş gelişmelerin ve toprağa ilişkin verilerin saptanması sürecinde ulaşılan ve teknolojik gelişmelerin etkisiyle ortaya çıkan yeni boyutların kısıtlı ya da çarpık biçimde yansı bulduğu görülmektedir.
- ❑ Kadastro sisteminin bir diğer temel özelliği olan kararlılığı, yani kadastronun hangi koşullarda hangi kapsam ve nitelikte olacağı, yalnızca bilim çevrelerince ve bazı uzmanlarca dile getirilmiştir. Böylesi bir öngörü, kadastro sisteminin tasarımı sırasında en önemli veri iken, ülkemizde bunun da gözetilmediği ortaya çıkmaktadır.
- ❑ Kadastro sisteminin devingen yapısı, toplumsal değişimlere olan bağımlılığı, onun “tekdüze bir duruma” ulaşmamasının en önemli nedenidir. Ancak ülkemizde bu nedenin etkilerini gözetilen bir model çevrenin oluşturulamaması, kadastronun günümüze kadar değişmeden kalan bir içerikle uygulanması sonucunu doğurmuştur.
- ❑ Kadastro sistemleri gibi sistemler, geniş ölçeksel kapsamları nedeniyle, pek sık değiştirilemezler. Bundan dolayı, yapılacak tasarımların çok yönlü olarak düşünülmesi ve uzun dönemli uygulamaları sağlayacak biçimde yapılması gerekir. Ülkemizde ise, kadastronun köktenci olarak düzenlenmesini sağlayacak tasarımların uzun yıllar yapılmadığı bilinmektedir. Ülkemizde birçok alanda karşımıza çıkan *söylem-eylem çelişkisi* kadastro alanında da belirgindir. Yasalarda son yıllarda yapılanlar yasal düzenlemelerin, bütüncül yaklaşımdan uzak, parçacı, değişimi değil değişiklikleri amaçlayan, etkisiz düzenlemeler oldukları görülmektedir.

Sonuç

Ülkemizde var olan sistemin çağdaş anlamda yeniden yapılandırılması ve iyi işleyen bir kadastro sisteminin kurulması gerekmektedir. Bunlar yapılırken var olan verilerin mekansal veri sistemlerinin temelini oluşturacak biçime dönüştürülmesi, bunlara hukuksal geçerlilik kazandırılması en öncelikli hedefler arasında yer almalıdır. Yeni yapılanmaların, sistemde bugün var olan, kimi yetersiz, kimi yanlış verileri yok sayması söz konusu olamaz. İçinde bulunduğumuz sistemde ve hukuksal çerçevede bunları göz ardı ederek bir yapı kurulamaz.

Yeni arayışlar sürecinde, yeniden yapılanmayı yalnızca yetkili kurumun, yani Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün, bu kurumdaki iyi niyetli birkaç kişinin çabalarına, ya da siyasilerin niyetlerine bırakmak doğru değildir. Daha katılımcı süreçlerin örgütlenmesi gerekmektedir. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, genel müdürlerinin görev dönemleriyle sınırlı politikalarla yönetilmemelidir. Teknokrat ve kalıcı olanın oluşturulması ve sürdürülmesi gerekmektedir.

Kalıcı yan ön plana çıkarılmadığı sürece, buna uygun dönüşümler sağlanamadığı sürece, Türkiye Kadastrosu, var olan yapısıyla, yeni yüzyılın beklentileri karşısında yetersizliğini sürdürecektir. Kurum, yapısında ve hizmet anlayışında ısrar ederse, kan kaybı sürecektir. Son dönemlerde kadastronun fiziksel çevresinde oluşan yeni gelişmelerin ise, kadastronun yapısını düzeltmesini beklemeye tahammülü kalmamıştır. Bu nedenle gelişmelere uyum sağlayan bir hukuksal, örgütsel altyapıya, çağdaş standartlara dayalı bir işleyişe, meslek etiğinin belirleyici olduğu bir hizmet anlayışına gerek vardır.

Bu noktada hiç unutulmaması gereken gerçek ise şudur: Kadastro bir toplumsal olgudur. Toplumsal olguları, hemen bir yasa çıkararak başka bir temele oturtmak olanaklı ve kolay değildir. Kadastronun karşılaştığı sorunlar için hemen yasal metinler hazırlamak da o sorunları çözmeye yetmeyebilir. Kurumun tarihinde bunun örnekleri çoktur. Öncelikle içinde bulunulan toplumsal gerçekliğin, onun gelişme düzeyinin, yönünün, bunların oluşturduğu beklentilerin bilimsel olarak analizi gerekir. Bu sürecin sonuçlarının ve çözümlerin kurumda bilince çıkarılması her şeyin önünde gelmektedir. Bu nedenle Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, bu çizgide tasarlanması için çabalanan HAKAR Projesi sürecini bir dönüşüm projesi olarak algılayamadığından büyük bir fırsatın kaçırılmasına neden olmuştur. Proje iç sahiplenmeye dönüştürülemediği için.

Kadastro, arazi yönetimi kavramıyla da ilişkilendirilerek, içeriğini geliştirerek, mekana ilişkin düzenleme ve yatırım kararlarının vazgeçilmez ve hukuksal olarak geçerli verilerini sunmaya başladığı zaman etkisi de büyüyecek bir olgudur... Bu olgu, dünyada ve ülkemizde yaşanan toplumsal gelişmelerle yan yana yürüyebildiği sürece beklentileri karşılayabilir. Ters durumda değişimi arkadan izlemesi, dolayısıyla beklentilerin gerisinde kalması kaçınılmaz olacaktır.

KAYNAKLAR

KÖKTÜRK, Erol, **Kadastronun Mali-Ekonomik Boyutu Olarak Kentsel Toprakların Karşılıkları**, Doktora Tezi, Yıldız Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 1986, XI+206 s, Yayınlanmadı.

KÖKTÜRK, Erol, **Planlı Kalkınma Döneminin Dinamikleri ve Türkiye Kadastrounun Yönetimi, Taşınmaz Mülkiyetinin Evinde Yaşam (Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 1960-2000)**, TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Yayını, ISBN 975-395-82-3, Ankara, Ekim 2004, s:

KÖKTÜRK, Erdal, **Türkiye Kadastro ve Bilgi Sistemine Hazırlanması Koşulları Üzerine Bir İnceleme**, Doktora Tezi, Yıldız Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul 1996, XIII+173 s, Yayınlanmadı.

Nebol, E., **Kent Sistemleri İçin Bir Planlama Yöntemi**, TÜBİTAK Marmara Araştırma Enstitüsü Matbaası, Yöneylem Araştırması Bildiriler 75, Gebze, 1976, s: 97-105.

ÖZEN, H., **Kadastro Bilgisi**, KTÜ Yer Bilimleri Fakültesi, Trabzon, 1971, 134 s.

ÖZEN, H., **Türkiye Koşullarında Koordinat Kadastro**, Doktora Tezi, KTÜ İnşaat ve Mimarlık Fakültesi Yayını, Genel Yayın No: 118, Fakülte Yayın No: 31, Trabzon, 1980, XV+129 s.

*Prof. Dr., Kocaeli Üniversitesi, Jeodezi ve Fotogrametri Mühendisliği Bölümü